

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEME LA GAE (HL)

LEPHEPHE LA BORARO (P3)

FEBERWARE/MATŠHE 2012

MEPUTSO: 100

NAKO: 2½ diiri

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 5.

DITAELO LE TSHEDIMOŠO

1. Lephephe le, le arotšwe ka DIKAROLO tše THARO, e lego ya A, ya B le ya C.

KAROLO YA A: Ditaodišo (50)
KAROLO YA B: Ditšweletšwa tša tirišano tše telele (30)
KAROLO YA C: Ditšweletšwa tša tirišano tše kopana (20)
2. Araba potšišo e TEE karolong ye nngwe le ye nngwe.
3. Šomiša polelo yeo o lekwago ka yona.
4. Thoma karolo ye NNGWE le ye NNGWE letlakaleng le LEFSA.
5. Beakanya (ka tsela ya mmepe wa monagano, seswantšho, mantšu a bohlokwa le tše dingwe) o be o badišiše le go dira palobohlatse. Peakanyo e tšwelele pele ga taodišo ya gago.
6. Peakanyo e bonagale gabotse. E laetše ka go thala mothalo wa go putla.
7. Šomiša metsotso ye e ka bago ye 80 go KAROLO YA A, 40 go KAROLO YA B, le 30 go KAROLO YA C.
8. Dikarabo di nomorwe go ya le ka fao dipotšišo di nomorilwego ka gona.
9. Efa karolo ye nngwe le ye nngwe hlogo ya maleba.
10. Ngwala ka bothakga le ka mongwalo wa go balega.

KAROLO YA A: DITAODIŠO**POTŠIŠO 1**

Kgetha e TEE ya dihlogo tše di latelago gomme o ngwale taodišo ya botelele bja mantšu ao a sa feteng a 450.

Taodišo e rulaganywe ka lenaneo la go swana le mmepe wa monagano goba lenaneo leo le ka go thušago go rulaganya. O tla fiwa meputso ya go rulaganya le palobohlatse.

- 1.1 O rile ge a bula lebatl, a re ka yena palakata! [50]
- 1.2 Seo se hueditšego maikutlo a ka. [50]
- 1.3 Mokgatlo wo o bušago o swanetše go rerišana le mekgatlo ya kganetšo pele o tšea sephetho. Dumela goba o ganetše. [50]
- 1.4 Seo se hlolago go bakwa ga bogoši ka difokeng. [50]
- 1.5 Ge nka ba moetapele wa naga ... [50]
- 1.6 Ka go itšeela molao matsogong, setšhaba se dira phošo. Dumela goba o ganetše ka mabaka. [50]
- 1.7 Lekodišiša diswantšho tša ka tlase gomme o ngwale taodišo ka se tee sa tšona.

1.7.1

[Sowetan, Labobedi Oktoboro 26 2010:12] [50]

1.7.2

[Business Today Grade 8 Learners Book, 2006:37]

[50]

PALOMOKA YA KAROLO YA A:

50

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE TELELE**POTŠIŠO 2**

Araba potšišo e TEE go tše nne tše di latelago. Botelele bja karabo ya gago e be mantšu a go se fete 200 (diteng fela).

- 2.1 Baithutikawena ba rerile go tšea leeto leo le sego molaong. Ngwalela mogwera wa gago **lengwalo** o mo eletše gore a ikaroganye le ditaba tšeo tša maeto a go se dumelelwe ke sekolo. [30]
- 2.2 Yo mongwe wa leloko la geno o hlokofetše. Ngwala ka ga **bophelo bja mohu** gore o tle o kgone go bo bala ka letšatši la poloko. [30]
- 2.3 O be o lebeletše thelebišene ka la 27 Matšhe 2011 ge Bafana Bafana ba bontšha Egipeta mo diphala di nwago meetse. Ngwalela kuranta ya geno ya *Seipone* **pego** mabapi le papadi yeo. [30]
- 2.4 Ga o kgahlwe ke ka fao basetsana ba ebelago le mebila mašego ka gona. Ngwalela kgatišobaka ya selete sa geno **athikele/taodišwana** yeo ka yona o kgalago le go eletša basetsana ka ga kotsi ye. [30]

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 30

KAROLO YA C: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE KOPANA**POTŠIŠO 3**

Araba potšišo e TEE go tše tharo tša tše di latelago. Botelele bja karabo ya gago e be mantšu a go se fete 120.

- 3.1 O tšweletše ka dihloro mphatong wa marematlou gomme o nyaka go rekiša dipuku tšeo o bego o di šomiša ngwagola. Ngwala **kwalakwatšo** yeo. [20]
- 3.2 Mogwera wa gago o thopile sefoka sa go ba mmetšatholo wa ngwaga papading ya kgwele ya maoto. Mo romele **poskarata** ya go mo lebogiša. [20]
- 3.3 Go na le sebokuboku seo se tlišitšwego ke Thobela FM motseng wa geno. Ngwala **ditšhupetšo** tša go tloga mathomong a motse go fihla lefelong la tiragalo. [20]

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 20
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 100